

Uddannelsen

Uddannelser og eksaminer

og eksaminer

I universitetets formålparagraf hedder det: »Københavns Universitet har til formål at drive forskning og meddele undervisning indtil det højeste videnskabelige niveau samt bidrage til udbredelse af kendskab til videnskabens arbejdsmetoder og resultater«. Universitetets forskningsbaserede undervisning skal i løbet af studietiden give de studerende kvalifikationer, så de som færdiguddannede kandidater er attraktive for såvel den private sektor som det offentlige arbejdsmarked. Kombinationen af de generelle akademiske kvalifikationer og den mere fagspecifikke viden og færdigheder gør kandidaterne fleksible på arbejdsmarkedet.

Kandidatuddannelser

På Københavns Universitet er uddannelserne normeret til en varighed af op til 6 ½ år. De fleste kandidatuddannelser er normeret til en varighed af 5 år.

Teologi:

Teologi (cand. theol.)

Teologistudiet er opbygget af en 2-årig grunduddannelse eventuelt suppleret med op til 1 års undervisning i græsk og latin afhængig af forkundskaber. Overbygningsuddannelsen er normeret til 3 år. Teologistudiet centrerer sig om kristendommen, dens oprindelse, udvikling og betydning i det moderne samfund. Historie, sprog, filosofi, etik og kunst indgår bl.a. i studiet.

De fleste teologiske kandidater ansættes som præster i Den danske Folkekirke. Inden ansættelse skal kandidaterne dog have gennemført Pastoralseminariets praktiske kursus. Teologer finder endvidere ansættelse inden for undervisning, i medierne, ved humanitære og andre organisationer eller i den offentlige forvaltning.

Samfundsvidenskab:

Administrative uddannelser

Jura (cand. jur.)
Statsvidenskab (cand. polit.)
Forvaltning (cand. adm. pol.)
Samfundsfag (cand. mag., cand. phil.)

Jura, statsvidenskab, samfundsfag og forvaltning er uddannelser som primært sigter mod administrative funktioner og planlægningsopgaver. Studierne inden for denne gruppe adskiller sig på det faglige indhold og på undervisningsformerne. Den normerede studietid er 5 år for alle uddannelserne.

Jurastudiet er struktureret med faste pensumrammer og hovedvægten på holdundervisning. Der arbejdes med indlæring af lovfot og retsregler samt fortolkning og anvendelse af retsreglerne i praksis.

Statsvidenskab omfatter nationaløkonomi med hjælpedisciplinerne samfundsbeskrivelse, matematik, driftsøkonomi, statistik og økonomisk historie. De indledende dele af studiet er struktureret og holdopdelt, mens de afsluttende 2 års studium tilrettelægges individuelt.

Samfundsfag/forvaltning indeholder en bred vifte af samfundsvidenskabelige fag. Uddannelsen sigter mod helhedsforståelse af samfundets politiske, økonomiske og sociologiske processer og institutioner.

De administrative uddannelser giver mulighed for ansættelse inden for den offentlige forvaltning i generalistfunktioner såsom sagsbehandling, planlægnings- og udredningsarbejde samt udarbejdelse og vedligeholdelse af administrative procedurer. Inden for den private sektor sker ansættelse i organisationer og virksomheder, som har brug for administrativ ekspertise. Arbejdsfunktionerne er de samme som inden for det offentlige område. Jurister er endvidere i besiddelse af faglige kvalifikationer, som især efterspørges af politi og retsvæsen i den offentlige sektor og advokatvirksomheder i den private sektor.

Sociologiske og antropologiske uddannelser

Sociologi (cand. scient. soc.)
Antropologi (mag. art.)
Kultursociologi (cand. phil. og mag. art.)

Studierne i denne faggruppe beskæftiger sig med analyse og beskrivelse af kultur- og samfundsformer.

Sociologi har som mål at opstille begreber og analysemetoder, der kan anvendes på tværs af samfundets opdeling i sektorer.

Kultursociologi tager udgangspunkt i menneskets sociale og arbejdsmæssige organisation i forsøget på at forklare udviklingsprocesser lokalt og globalt.

Antropologi eller etnografi er grundvidenskab om mennesket opfattet som et socialt og kulturelt væsen.

Kandidaterne fra denne faggruppe ansættes inden for meget forskelligartede områder så som internationalt bistandsarbejde, i humanitære organisationer, på museer eller inden for andre dele af kulturformidlingen. Nogle ansættes inden for undervisning og forskning, den offentlige administration eller som konsulenter i rådgivningsvirksomheder.

Lægevidenskab:

Medicin (cand. med.)

Medicinstudiet er opbygget af 3 faser. Fase 1 kaldes den prækliniske del og er normeret til 3 år. I det første studieår gives en bred introduktion til det videre studium. Der undervises i centrale fag såsom anatomi, ke-

mi fysik, psykologi, plejeobservation, 1. hjælp og patientkontakt. Resten af fase 1 udgøres af et integreret undervisningsforløb med fagene anatomi, biokemi og fysiologi. Fase 2 og 3 er normeret til i alt 3 ½ år og udgør den kliniske del af medicinstudiet. En stor del af undervisningen foregår på københavnske hospitaler.

De fleste lægevidenskabelige kandidater ansættes som læger på hospitaler. Autorisation til at fungere som alment praktiserende læge eller speciallæge kræver mindst 6-8 års erfaring fra ansættelse inden for bestemte områder. Nogle kandidater finder ansættelse

inden for forskning og undervisning og en mindre andel ansættes i den private sektor f.eks. i medicinalindustrien eller i konsulentvirksomheder.

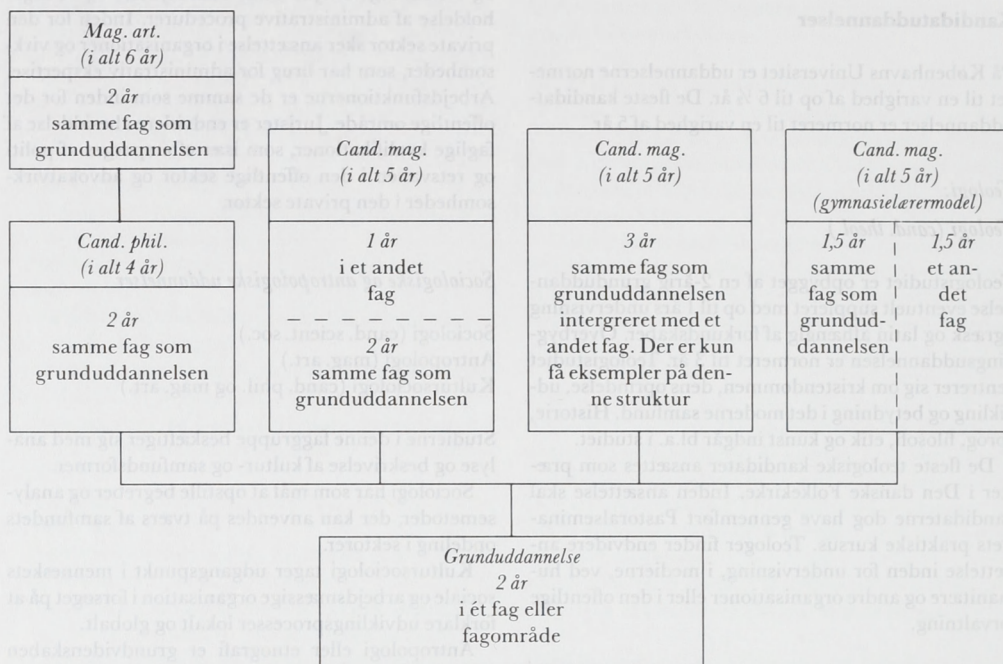
Humaniora:

Magisterkonferens (mag.art.)

Grunduddannelse/overbygning (cand. phil.)

Grunduddannelse/overbygning/supplering (cand. mag.)

Studiestrukturen ved humaniora:

De humanistiske uddannelser beskæftiger sig med den måde mennesker lever og udtrykker sig på i nære og fjerne, nutidige og fortidige kulturer. Kulturernes udtryksformer kan betragtes fra forskellige synsvinkler f.eks.: Sproglige, historiske, æstetiske, filosofiske, sociale, psykologiske, etnologiske, politiske synsvinkler.

Dansk, nordiske sprog og retorik

Studierne i dansk og nordiske sprog sætter i løbet af grunduddannelsen de studerende i stand til at beskrive og vurdere tekster og sprog i historisk og social sammenhæng og til at analysere og beherske sprogbrug og skriftlige virkemidler. Overbygningseksaminerne giver mulighed for individuelle valg af interesseområder.

Kandidaterne ansættes inden for den offentlige og

private administration dels på baggrund af deres generelle kvalifikationer, men også i arbejdsfunktioner som kommunikation og sproglig rådgivning.

Retorikstudiet udvikler færdigheder i mundtlig og skriftlig formidling og formidling gennem audiovisuelle medier.

Erhvervssigtet er bredt, og kandidaterne arbejder med formidling og som formidlere så vel inden for det offentlige som i det private erhvervsliv.

Moderne europæiske fremmedesprog og kulturer

Studiet af de moderne europæiske fremmedesprog og kulturer består af en sproglig og litterær/tekstlig del samt en historisk og kulturel del for det pågældende sprogområde.

Området dækker studiefagene: Bulgarsk, engelsk,

finsk, fransk, italiensk, nederlandsk, nygræsk, polsk, portugisisk, rumænsk, russisk, serbokroatisk, spansk, tjekisk og tysk.

De fleste nyuddannede kandidater ansættes i den private sektor dels på baggrund af deres fremmedsprogskompetence, men nok så meget, fordi uddannelsen har givet alsidige generelle kvalifikationer, som er efterspurgt i erhvervslivet.

Historie og kulturhistoriske fag

Denne faggruppe omfatter historie, religionsvidenskab, folkloristik, europæisk etnologi, forhistorisk og klassisk arkæologi samt nær-orientalske oldtidskulturer.

Uddannelserne giver indsigt i de pågældende fags videnskabelige metoder og teorier. På overbygningsuddannelserne arbejdes selvstændigt med fagenes problemfelter og formidlingsaspekter. Der lægges vægt på både teoretisk og metodisk arbejde.

De færdige kandidater arbejder inden for kulturformidling, på museer og arkiver, samt inden for såvel den offentlige som den private sektor med administration, dokumentation og formidling.

Ikke-europæiske sprog

Uddannelserne inden for dette område består af sproglige og litterære studier, men beskæftiger sig også med historiske og kulturelle forhold. Faggruppen omfatter: Arabisk, eskimologi, hebraisk, indiansk, indologi, iransk, semitisk filologi og østasiatiske sprog.

Enkelte kandidater finder ansættelse inden for undervisning og forskning, men de fleste ansættes på deres generelle kvalifikationer inden for samme områder som øvrige humanistiske kandidater.

Sprogvidenskab

Sprogvidenskab består af lingvistik, indoeuropæistik og fonetik samt datalingvistik. Studiet beskæftiger sig med, hvad sprog er for noget, sproget som system, sprog i forhold til tænkning og logik.

Informationsteknologien har skabt gode ansættelsesmuligheder for kandidater med sprogvidenskabelige kvalifikationer.

Audiologopædi

Audiologopædi er uddannelsen til høre/tale/læsepædagog.

Musisk-æstetiske fag

Til disse fag hører filmvidenskab, kunsthistorie, litteraturvidenskab, musikvidenskab og teatervidenskab. Studierne veksler mellem analytisk/historiske angrebsvinkler og praksis inden for de pågældende og beslægtede medier.

Kandidaterne ansættes inden for undervisning og kulturformidling både i den offentlige sektor og i private virksomheder.

Filosofi

Studiet indeholder discipliner som: Filosofiens historie, logik, etik, erkendelsesteori, videnskabsfilosofi og idéhistorie. Beskæftigelsesmuligheder på baggrund af fagspecifikke kvalifikationer er meget få. Kandidaterne ansættes på baggrund af generelle kvalifikationer.

Pædagogik

Faget arbejder med at beskrive, analysere og vurdere forskellige former for opdragelses-, undervisnings- og uddannelsespraksis.

Kandidaterne arbejder med vejlednings- og konsulentarbejde både i de offentlige og i den private sektor.

Psykologi

Under studiet arbejdes med psykologiske discipliner og derudover med historie, metode, statistik, psykiatri, humanbiologi m.m.

Kandidaterne ansættes som kliniske psykologer i social- og sundhedssektoren, i undervisnings- og forskningsstillinger, i privat praksis samt i organisationer og virksomheder.

Naturvidenskab:

Naturhistorisk-geografisk faggruppe (cand. scient.)

Matematisk-fysisk faggruppe (cand. scient.)

De naturvidenskabelige uddannelser er opdelt i en 3-årig grunduddannelse, som indeholder et projekt samt en 2-årig overbygningsuddannelse, der afsluttes med en specialeafhandling, som er et selvstændigt arbejde.

Naturhistorisk-geografiske fag

Til denne faggruppe hører uddannelser inden for biologi, geografi, geologi og idræt.

Grunduddannelsen i biologi består af en 2-årig basissdel, hvor emner som økologi, fysiologi, anatomi, cytologi, biokemi, genetik, molekylærbiologi, evolutionslære, kemi og matematik sammen med ferskvandsbiologi og marinbiologi kan nævnes. Grunduddannelsens tilvalgsdel består af valgfri fagmoduler med indbygget projektarbejde. Overbygningsuddannelsen består af en række fagmoduler, der skal danne grundlag for specialestudiet, hvor praktisk anvendelse og formidling af biologisk viden skal demonstreres.

Geografi er omverdenskundskab om såvel den verden som det miljø der omgiver os. Geografi bygger på en forståelse af nære og fremmede kulturers udnyttelse af deres ressourcer. Faget dækkes af to fagområder, naturgeografi og kulturgeografi med en fælles grunduddannelse, hvor der gives en indføring i de vigtigste geografiske discipliner. Overbygningsuddannelsen er en specialisering efter naturgeografisk eller kulturgeografisk linie.

Geologistudiet indledes med en præsentation af forskellige discipliner så som sedimentologi, palæontologi, strukturgeologi, stratigrafi og mineralogi. Over-

bygningsstudiet giver mulighed for valg af linie. F.eks. kan studenterne vælge hydrogeologisk eller strukturgeologisk linieforbøb.

Idr tsstudiet indledes med en praktisk del, hvor der undervises i en række discipliner inden for boldspil, atletik, redskabsgymnastik og svømning samt en teoretisk del som omfatter undervisning i anatomi, fysiologi, træningslære, idr tsp dagogik, idr tssociologi og idrætspsykologi. Det tredje studieår består af aktivitetsspecialisering samt kulturpolitik og forvaltning. På overbygningsuddannelsen kan der vælges en biologisk eller en humanistisk linie.

De færdiguddannede kandidater fra den naturhistorisk-geografiske faggruppe ansættes enten som specialister på baggrund af deres fagspecifikke kvalifikationer, meget ofte er specialeafhandlingen temmelig afgørende for den første ansættelse, eller de ansættes på baggrund af mere generelle kvalifikationer, f.eks. inden for den offentlige forvaltning.

Den matematisk-fysiske faggruppe

Grunduddannelsen er bygget op således at studieprogrammet giver mulighed for valg mellem flere overbygningsuddannelser. En række anbefalede studieforløb for kombinationerne matematik/datalogi, matematik/statistik, matematik/fysik, matematik/kemi, datalogi/fysik, datalogi/kemi eller fysik/kemi giver mulighed for at l se to fag sideløbende gennem hele grunduddannelsen og således udskyde valget af hovedfag til overbygningsuddannelsen. På overbygningsuddannelsen koncentrerer studenterne sig om hovedfaget, der kan være matematik, datalogi, statistik, forsikringsvidenskab, matematik/økonomi, fysik, astronomi, geofysik, kemi eller biokemi. Studiet omfatter et bredere hovedfagstudium samt et speciale, hvor der g s i dybden inden for et mere snævert område.

Kandidateksamener 1989, fordelt på fagområder:

I alt	1.569	
Teologi	24	
Samfundsvidenskab	611	heraf: jura 351 økonomi 153 samf./forv./data 42 antr./socio. 65
Medicin	277	
Humaniora	397	heraf: sprogfag 136 psykologi 104 �vrige 157
Naturvidenskab	260	heraf: mat./fys. 55 biologi 116 datalogi 37 idræt 4 �vrige 48

Kandidater med en uddannelse inden for den matematisk-fysiske faggruppe har meget høj beskæftigelsesgrad. De finder ansættelse på baggrund af deres fagspecifikke kvalifikationer både inden for den private sektor og inden for det offentlige.

Bacheloruddannelse

Bachelorgrader B.A eller B.S.

Studerende, der har gennemført 3 års studier af en kandidatuddannelse inden for det humanistiske, det teologiske eller det samfundsvidenskabelige område og har bestået de normerede prøver, har ret til titlen B.A. Studerende, der har gennemført 3 års studier af en kandidatuddannelse inden for det naturvidenskabelige eller det lægevidenskabelige område og har bestået de normerede prøver, har ret til titlen B.S.

Når en studerende har fået udstedt bachelorbevis, kan man efter gældende regler vælge, om man fortsat vil være indskrevet ved universitetet m.h.p. at erhverve kandidatgrad, eller om man vil udmelde sig.

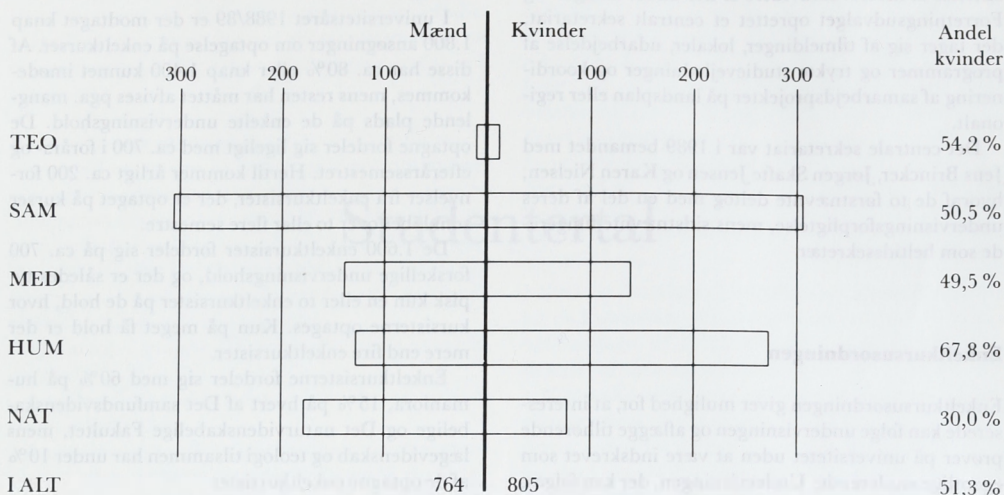
Kandidateksamener

Følgende opgørelser af kandidateksamener omfatter alle afsluttende kandidatgrader herunder eksaminer som cand. mag. og mag. scient. samt alle hovedfagseksamener, cand. phil.

Antallet af kandidateksamener er opgjort som summen af eksaminer aflagt om sommeren og den forudgående vinter.

Antal kandidateksamener under Det humanistiske Fakultet er svagt overvurderet idet de personer, som opnår en cand. mag. grad ved samtidig afslutning af en cand. phil. eksamen noteres for begge eksaminer.

Kandidateksaminer 1989, fordelt på mænd og kvinder:

Vedr. studerendes specialeopgaver henvises til foranstående fakultetsberetninger.

Åbent Universitet

Åbent Universitet blev etableret på Københavns Universitet med hjemmel i Humanistbekendtgørelsen af 1985, der åbnede mulighed for, at de humanistiske grunduddannelser kunne udbydes som deltidsstudier. De første uddannelser, der blev udbudt som Åbent Universitet, var grunduddannelserne i dansk, fransk og historie, og i årene 1986 – 89 fulgte engelsk, musikvidenskab, religionsvidenskab, teatervidenskab, tysk og voksenpædagogik – sidstnævnte fag i samarbejde med Danmarks Lærerhøjskole og Roskilde Universitetscenter.

De første uddannelser blev udbudt som 4-årige forløb med en ugentlig kursusarften normalt i København, men også med hold i Haslev, Holbæk og Næstved. Dette koncept bruges stadig af nogle fag, men det er blevet suppleret af modulariserede uddannelser, hvor de studerende melder sig til en afgrænset del af faget (normalt 1/4 eller 1/2 årsværk) og stykker et helt grunduddannelsesforløb sammen. Desuden blev den geografiske begrænsning til Sjælland brudt ved et landsdækkende samarbejde med Danmarks Radio og TV om mediestøttet fjernundervisning i fagene musikhistorie (1988), amerikanske samfundsstudier (1989) og dansk (1990).

Idéen bag Åbent Universitet var indtil gennemførelsen af Lov om åben uddannelse at skabe et dansk sidestykke til det i europæisk sammenhæng velkendte fænomen Open University, der tilbyder videregående,

kompetencegivende uddannelser til voksne uanset uddannelsesmæssig baggrund. Som følge deraf var adgangen til Åbent Universitet fri – kun begrænset af de kapacitetshensyn som fagene måtte have – og undervisningen var gratis for de studerende, idet en del af de humanistiske fakulteters bevillinger på landsplan ca. 11 mio. kr. i 1989 – var afsat til Åbent Universitet.

På dette idégrundlag skabtes et landsdækkende samarbejde mellem Åbent Universitet på de humanistiske fakulteter i Århus og Ålborg (organiseret sammen med Sydjysk Universitetscenter i Jysk Åbent Universitet) og fakulteterne i Odense, Roskilde og København. Samarbejdet udmøntede sig i fælles annoncering af alle åbne universitetskurser i undervisningsåret 1989/90 og konkrete samarbejdsprojekter som det mediestøttede kursus i amerikanske samfundsstudier »Inventing Modern America«, der bestod af otte tv-udsendelser og otte radioudsendelser, en grundbog og en tekstantologi, som blev fulgt op af seminarundervisning over hele landet. Ca. 350 studerende fra hele landet deltog i dette kursus i foråret 1989.

Ved årsskiftet 1989/90 var der i alt ved Det humanistiske Fakultet, Københavns Universitet, oprettet 25 Åbent Universitets-hold med 550 deltagere fordelt på syv fag.

Administrationen af Åbent Universitet foregår i hovedsagen decentralt, således at studienævnene i de berørte fag, evt. i samarbejde med institutrådene, har nedsat udvalg, der tager sig af den faglige tilrettelæg-

bygningsstudiet giver mulighed for valg af linie. F.eks. kan studenterne vælge hydrogeologisk eller struktur-geologisk linieforbøb.

Ildrætsstudiet indledes med en praktisk del, hvor der undervises i en række discipliner inden for boldspil, atletik, redskabsgymnastik og svømning samt en teoretisk del som omfatter undervisning i anatomi, fysiologi, træningslære, idrætspædagogik, idrætssociologi og idrætspsykologi. Det tredje studieår består af aktivitetsspecialisering samt kulturpolitik og forvaltning. På overbygningsuddannelsen kan der vælges en biologisk eller en humanistisk linie.

De færdiguddannede kandidater fra den naturhistorisk-geografiske faggruppe ansættes enten som specialister på baggrund af deres fagspecifikke kvalifikationer, meget ofte er specialeafhandlingen temmelig afgørende for den første ansættelse, eller de ansættes på baggrund af mere generelle kvalifikationer, f.eks. inden for den offentlige forvaltning.

Den matematisk-fysiske faggruppe

Grunduddannelsen er bygget op således at studieprogrammet giver mulighed for valg mellem flere overbygningsuddannelser. En række anbefalede studieforløb for kombinationerne matematik/datalogi, matematik/statistik, matematik/fysik, matematik/kemi, datalogi/fysik, datalogi/kemi eller fysik/kemi giver mulighed for at læse to fag sideløbende gennem hele grunduddannelsen og således udskyde valget af hovedfag til overbygningsuddannelsen. På overbygningsuddannelsen koncentrerer studenterne sig om hovedfaget, der kan være matematik, datalogi, statistik, forsikringsvidenskab, matematik/økonomi, fysik, astronomi, geofysik, kemi eller biokemi. Studiet omfatter et bredere hovedfagstudium samt et speciale, hvor der gås i dybden inden for et mere snævert område.

Kandidateksaminer 1989, fordelt på fagområder:

I alt	1.569	
Teologi	24	
Samfundsvidenskab	611	heraf: jura . . . . . 351 økonomi . . . . . 153 samf./forv./data . . . . . 42 antr./socio. 65
Medicin	277	
Humaniora	397	heraf: sprogfag . . . . . 136 psykologi . . . . . 104 øvrige 157
Naturvidenskab	260	heraf: mat./fys. . . . . 55 biologi . . . . . 116 datalogi . . . . . 37 idræt . . . . . 4 øvrige 48

Kandidater med en uddannelse inden for den matematisk-fysiske faggruppe har meget høj beskæftigelsesgrad. De finder ansættelse på baggrund af deres fagspecifikke kvalifikationer både inden for den private sektor og inden for det offentlige.

Bacheloruddannelse

Bachelorgrader B.A eller B.S.

Studerende, der har gennemført 3 års studier af en kandidatuddannelse inden for det humanistiske, det teologiske eller det samfundsvidenskabelige område og har bestået de normerede prøver, har ret til titlen B.A. Studerende, der har gennemført 3 års studier af en kandidatuddannelse inden for det naturvidenskabelige eller det lægevidenskabelige område og har bestået de normerede prøver, har ret til titlen B.S.

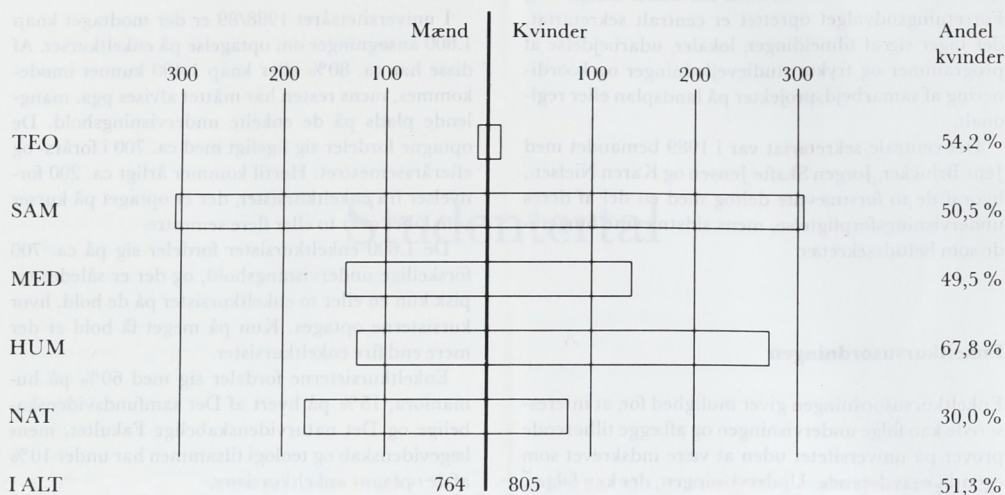
Når en studerende har fået udstedt bachelorbevis, kan man efter gældende regler vælge, om man fortsat vil være indskrevet ved universitetet m.h.p. at erhverve kandidatgrad, eller om man vil udmelde sig.

Kandidateksaminer

Følgende opgørelser af kandidateksaminer omfatter alle afsluttende kandidatgrader herunder eksaminer som cand. mag. og mag. scient. samt alle hovedfagseksaminer, cand. phil.

Antallet af kandidateksaminer er opgjort som summen af eksaminer aflagt om sommeren og den forudgående vinter.

Antal kandidateksaminer under Det humanistiske Fakultet er svagt overvurderet idet de personer, som opnår en cand. mag. grad ved samtidig afslutning af en cand. phil. eksamen noteres for begge eksaminer.

Kandidateksaminer 1989, fordelt på mænd og kvinder:

Vedr. studerendes specialeopgaver henvises til foranstående fakultetsberetninger.

Åbent Universitet

Åbent Universitet blev etableret på Københavns Universitet med hjemmel i Humanistbekendtgørelsen af 1985, der åbnede mulighed for, at de humanistiske grunduddannelser kunne udbydes som deltidsstudier. De første uddannelser, der blev udbudt som Åbent Universitet, var grunduddannelserne i dansk, fransk og historie, og i årene 1986–89 fulgte engelsk, musikvidenskab, religionsvidenskab, teatervidenskab, tysk og voksenpædagogik – sidstnævnte fag i samarbejde med Danmarks Lærerhøjskole og Roskilde Universitetscenter.

De første uddannelser blev udbudt som 4-årige forløb med en ugentlig kursusarten normalt i København, men også med hold i Haslev, Holbæk og Næstved. Dette koncept bruges stadig af nogle fag, men det er blevet suppleret af modulariserede uddannelser, hvor de studerende melder sig til en afgrænset del af faget (normalt 1/4 eller 1/2 årsværk) og stykker et helt grunduddannelsesforløb sammen. Desuden blev den geografiske begrænsning til Sjælland brudt ved et landsdækkende samarbejde med Danmarks Radio og TV om mediestøttet fjernundervisning i fagene musikhistorie (1988), amerikanske samfundsstudier (1989) og dansk (1990).

Idéen bag Åbent Universitet var indtil gennemførelsen af Lov om åben uddannelse at skabe et dansk sideestykke til det i europæisk sammenhæng velkendte fænomen Open University, der tilbyder videregående,

kompetencegivende uddannelser til voksne uanset uddannelsesmæssig baggrund. Som følge deraf var adgangen til Åbent Universitet fri – kun begrænset af de kapacitetshensyn som fagene måtte have – og undervisningen var gratis for de studerende, idet en del af de humanistiske fakulteters bevillinger på landsplan ca. 11 mio. kr. i 1989 – var afsat til Åbent Universitet.

På dette idégrundlag skabtes et landsdækkende samarbejde mellem Åbent Universitet på de humanistiske fakulteter i Århus og Ålborg (organiseret sammen med Sydjysk Universitetscenter i Jysk Åbent Universitet) og fakulteterne i Odense, Roskilde og København. Samarbejdet udmøntede sig i fælles annoncering af alle åbne universitetskurser i undervisningsåret 1989/90 og konkrete samarbejdsprojekter som det mediestøttede kursus i amerikanske samfundsstudier »Inventing Modern America«, der bestod af otte tv-udsendelser og otte radioudsendelser, en grundbog og en tekstantologi, som blev fulgt op af seminarundervisning over hele landet. Ca. 350 studerende fra hele landet deltog i dette kursus i foråret 1989.

Ved årsskiftet 1989/90 var der i alt ved Det humanistiske Fakultet, Københavns Universitet, oprettet 25 Åbent Universitets-hold med 550 deltagere fordelt på syv fag.

Administrationen af Åbent Universitet foregår i hovedsagen decentralt, således at studienævnene i de berørte fag, evt. i samarbejde med institutrådene, har nedsat udvalg, der tager sig af den faglige tilrettelæg-

gelse af uddannelserne, herunder rekvirering og ansættelse af lærere. Endvidere er der under Budget- og Forretningsudvalget oprettet et centralt sekretariat, der tager sig af tilmeldinger, lokaler, udarbejdelse af programmer og trykte studievejledninger og koordinering af samarbejdsprojekter på landsplan eller regionalt.

Det centrale sekretariat var i 1989 bemandet med Jens Brincker, Jørgen Skafte Jensen og Karen Nielsen, hvoraf de to førstnævnte deltog med en del af deres undervisningsforpligtelse, mens sidstnævnte fungerede som heltidssekretær.

Enkeltkursusordningen

Enkeltkursusordningen giver mulighed for, at interesserede kan følge undervisningen og aflægge tilhørende prøver på universitetet uden at være indskrevet som egentlige studerende. Undervisningen, der kan følges, er den samme som udbydes til sædvanligt indskrevne studerende. De indskrevne studerende har førstret til at følge undervisningen, men i det omfang, der er tomme pladser på de enkelte undervisningshold, kan andre interesserede følge undervisningen som enkeltkursusstuderende. Enkeltkurser kan i princippet følges af alle. Dog skal følgende betingelser være opfyldt:

- Man skal være fyldt 18 år inden den 1. i den måned, hvor undervisningen begynder.
- Der skal være plads på det pågældende kursus.
- Man skal have de nødvendige forudsætninger for at deltage i undervisningen. Det kan f.eks. være nødvendigt at kunne læse fremmedsproget faglitteratur, hvis sådant anvendes i undervisningen. Der kan også være tale om, at kurset forudsætter kund-

skaber i matematik, fysik eller andet på et bestemt niveau.

I universitetsåret 1988/89 er der modtaget knap 1.800 ansøgninger om optagelse på enkeltkurser. Af disse har ca. 80% eller knap 1.400 kunnet imødekommes, mens resten har måttet afvises pga. manglende plads på de enkelte undervisningshold. De optagne fordeler sig ligeligt med ca. 700 i forårs- og efterårssemestret. Hertil kommer årligt ca. 200 fornyelser fra enkeltkursister, der er optaget på kurser som løber over to eller flere semestre.

De 1.600 enkeltkursister fordeler sig på ca. 700 forskellige undervisningshold, og der er således typisk kun en eller to enkeltkursister på de hold, hvor kursisterne optages. Kun på meget få hold er der mere end fire enkeltkursister.

Enkeltkursisterne fordeler sig med 60% på humaniora, 15% på hvert af Det samfundsvidenskabelige og Det naturvidenskabelige Fakultet, mens lægevidenskab og teologi tilsammen har under 10% af de optagne enkeltkursister.

At så stor en del som 80% har kunnet optages skal ses på baggrund af, at mange ansøgere undlader at søge kurser, for hvilke det på forhånd kan siges, at der ikke kan optages enkeltkursister. Interessen for deltagelse i enkeltkurserne er derfor større, end de angivne tal umiddelbart giver indtryk af, og der har i de sidste år været en jævn stigning i såvel antallet af ansøgere som antallet af afviste. Fra sommeren 1989 er enkeltkurser omfattet af reglerne om depositum således, at hver enkeltkursist skal depotere kr. 500,- uanset antallet af kurser vedkommende følger. Dette ser ikke ud til at have mindsket antallet af ansøgere – snarere synes tendensen at være, at hver enkelt søger optagelse på flere kurser end tidligere.